

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Видається з 1933 р. № 14 (1547). 13 КВІТНЯ 1984 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

ПЕРША СЕСІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР ОДИНДЦЯТОГО СКЛИКАННЯ

КУРСОМ ПАРТІЇ, В ІНТЕРЕСАХ НАРОДУ

Всеноардною підтримкою і
схваленням користується по-
літичний курс ленінської
партиї комуністів. З хвилю-
ючою переконливістю це про-
демонстрували вибори до
Верховної Ради СРСР, які
вилілися в тріумф соціалі-
стичної демократії, всієї по-
літичної системи радянсько-
го суспільства.

Повноважні представники
народу — депутати новооб-
раної Верховної Ради СРСР
одинадцятого скликання —
зібралися на її першу сесію,
озброєні чіткими орієнтира-
ми. Вони викладені у рішен-
нях квітневого Пленуму ЦК
КПРС, у промові на ньому
товарища К. У. Черненка, в
яких глибоко і всебічно про-
аналізовано важливі напрями
роботи по вдосконаленню
розвинутого соціалізму.

Питання, обговорені на
plenumі, життєво важливі
для кожного комуніста, кож-
ної радянської людини. Від-
повідальна роль в їх реалі-
зації належить Радам народ-
них депутатів.

В атмосфері політичного
піднесення і діловитості в
Кремлі 11 квітня почала ро-
боту перша сесія Верховної
Ради СРСР одинадцятого
скликання.

По сложившіся традиції
з 15 по 24 квітня в комсо-
мольській організації уни-
верситета пройде Неделя
студентів, посвяте на 114-й
годовщину со дня рож-
дения В. І. Леніна, в ході
которої будуть організовані
и проведено торжественные
собрання, митинги, візложе-
ні цветов к пам'ятнику В. І.
Леніна. Ленінські іменні
стипендіати, студенти ОГУ
примуть участь в районном
слеті отлиничников, а 23 кві-
тня зустріться з членами бю-
ро Одесского обкома ЛКСМ
України; колектив художе-
ственної самодеяльності і
актив молодежних організа-
цій іноземних учасників
22 квітня посетят совхоз-тех-
нікум Петровка, Комінтерновського
района.

Комітет комсомола реко-
мендує провести в ході Не-

дели студентов совместные
мероприятия с трудовыми
коллективами, встречи с пе-
редовиками производства, ве-
теранами партии и труда, делегатами партийных и комсо-
мольских съездов.

114-й годовщине со дня
рідження В. І. Леніна посвя-
ята студенты трудовые де-
санты, виступления агит-
бригад студенческих отрядов,
заседания политклубов.

Итоги проведения Недели
студентов, посвященной
114-й годовщине со дня рож-
дения В. И. Ленина, будут
подведены 27 апреля на ком-
сомольском активе университета,
который рассмотрит во-
прос об изучении студентами
общественных наук.

Комітет ЛКСМ України
Одесского госунивер-
ситета.

ПОСТАНОВИ ПЛЕНУМУ ЦК КПРС

ПРО ОСНОВНІ НАПРЯМИ РЕФОРМИ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ШКОЛИ

Заслухавши і обговоривши
доповідь секретаря ЦК
КПРС т. Зимініна М. В.,
Центральний Комітет КПРС
відмічає велике політичне,
соціально-економічне й ідео-
логічне значення реформи
загальноосвітньої і професійної
школи як важливої складової
частини планомірного,
всебічного вдосконалення
розвинутого соціалістич-
ного суспільства.

У проекті ЦК КПРС «Ос-
новні напрями реформи за-
гальноосвітньої і професійної
школи» розроблено науково
обґрутовану концепцію нав-
чання і виховання молоді,
її підготовки до життя і пра-
ці в сучасних умовах. У ній
набули дальшого розвитку
ленінські ідеї про єдину, тру-
дову, політехнічну школу, намічено стратегічну лінію
партиї в галузі народної осві-
ти відповідно до настанов
XXVI з'їзду, червневого
(1983 року) і лютневого
(1984 року) Пленумів ЦК
КПРС.

Реформа покликана під-
нести роботу загальноосвіт-
ньої і професійної школи на
якісно новий рівень, усунути
недоліки, які є в її діяль-
ності, забезпечити глибоке
оволодіння учнями основами
наук, формування у них міц-
них комуністичних перекон-
ань, працьовитості, мораль-
ної чистоти, виховання в
дусі любові до нашої соціа-
лістичної багатонаціональної
Батьківщини і готовності до
її захисту, в дусі пролетар-
ського інтернаціоналізму.
Здійснення реформи дасть
можливість докорінно поліп-
шити трудове виховання і
професійну орієнтацію шко-
лярів на основі з'єднання
навчання з продуктивною
працею, підготовку кваліфі-
кованих робітничих кадрів у
професійно-технічних учи-
лах, доповнити загальну се-
редню освіту молоді загаль-
ною професійною освітою.

Проект ЦК в ході всена-
родного обговорення дістав
одностайне схвалення і під-
тримку. У зборах по обгово-
ренню брало участь 120
мільйонів чоловік, виступило
7 мільйонів, Обширні мате-
ріали щодо реформи школи

опубліковано в пресі. Тисячі
листів трудящих у цьому
питанні надійшли в партійні
і радянські органи. Обговорення
проекту з новою си-
лою продемонструвало спра-
вжній демократизм соціалі-
стичного ладу, непорушну єд-
ність партії і народу.

ЦК КПРС висловлює гли-
боку вдячність робітникам і
колгоспникам, спеціалістам
і вченим, педагогам, студен-
там і учням — усім радян-
ським людям, які взяли ак-
тивну участь в обговоренні
Основних напрямів реформи
загальноосвітньої і професій-
ної школи, підтримали про-
ект ЦК КПРС, внесли свої
конкретні пропозиції та за-
уваження.

Центральний Комітет
КПРС постановляє:

1. В основному схвалити
«Основні напрями реформи
загальноосвітньої і професій-
ної школи», доопрацьовані
з урахуванням пропози-
цій і зауважень, які надійшли
в ході всеноардного обго-
ворення.

Цілком підтримати про-
ограми положення і висновки
в питаннях розвитку народ-
ної освіти, що їх містить
промова Генерального сек-
ретаря ЦК КПРС товариша
К. У. Черненка на Пленумі,
і покласти їх в основу ді-
яльності партійних, радян-
ських та господарських орга-
нів, громадських організацій
і трудових колективів. У цій
роботі виходити з того, що
підвищення освіченості й
культури народу є надзвичайно
важливою передумовою
всемірного зміцнення
ідеально-політичного, еконо-
мічного та оборонного потен-
ціалу країни, розвитку со-
ціалістичної демократії, ус-
пішного просування радянсь-
кого суспільства по шляху
до комунізму.

2. Внести питання про
Основні напрямі реформи
загальноосвітньої і професій-
ної школи на розгляд
першої сесії Верховної Ради
СРСР одинадцятого скликан-
ня.

3. ЦК Компартії союзних
республік, крайкомам, обком-
ам, окружкомам, місько-
мам, республіканським
організаціям та іншим
органам партії вимоги

мам і райкомам партії, перві-
чинним партійним органі-
заціям, міністерствам і ві-
домствам, радянським, гос-
подарським, профспілковим
і комсомольським органам
широко розгорнуті організа-
торську і масово-політичну
роботу по реалізації «Основ-
них напрямів реформи зага-
льноосвітньої і професій-
ної школи».

Основні заходи реформи
школи здійснити поетапно, з
урахуванням національних
особливостей і місцевих
умов, протягом одинадцятої
— дванадцятої п'ятирічок
(1984—1990 рр.). У кожній
республіці, краї, області,
місті і районі розробити і
затвердити на пленумах від-
повідних партійних комітетів
і сесіях Рад народних депу-
татів конкретні плани по
реалізації реформи. Необхід-
но вже в нинішньому році
зробити реальні кроки по
вдосконаленню навчально-
виховного процесу, трудового
навчання і професійної орі-
єнтації школярів. Добре під-
готувати і організувати про-
вести починаючи з 1986 ро-
ку поступовий перехід до
навчання дітей з шестиріч-
ного віку.

Партійним комітетам за-
безпечити скоординовані дії
всіх радянських, господарсь-
ких, профспілкових і ком-
сомольських органів, школи
і трудових колективів по
здійсненню реформи, підви-
щити рівень керівництва
партійні організаціями навчаль-
них закладів, кваліфіковано
вирішувати назріле питання
розвитку освіти. Більше
уваги приділяти питанням
громадського і сімейного ви-
ховання підростаючого поко-
ління.

Пленум ЦК підкреслює,
що турбота про школу і на-
родного вчителя — надзвичайно
важливе партійне і державне
задоволення запитів трудя-
чих, постачання населенню
продовольства, розширення
виробництва і підвищення
якості товарів народного
споживання, виконання пла-
нів будівництва житла та
об'єктів соціально-культур-
ного призначення, всемірне
поліпшення сфери послуг,
усіх сторін життя і побуту
радянських людей.

Удосконалювати політико-
виховну і культурно-масову

роботу Ради СРСР одинадцятого скли-
кання. ВЕРХОВНА РАДА СОЮЗУ РСР ОДНОГОЛО-
СНО ОБРАЛА ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРЯ
ЦК КПРС ДЕПУТАТА К. У. ЧЕРНЕНКА ГОЛОВОЮ
ПРЕЗИДІУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР.

ЛЕНИНСКАЯ НЕДЕЛЯ

КОМИТЕТ ЛКСМ УКРАИНЫ ОДЕССКОГО
ГОСУНИВЕРСИТЕТА ПРИНЯЛ РЕШЕНИЕ
О ПРОВЕДЕНИИ ЛЕНИНСКОЙ НЕДЕЛИ.

По сложившіся традиції
з 15 по 24 квітня в комсо-
мольській організації уни-
верситета пройде Неделя
студентів, посвяте на 114-й
годовщину со дня рож-
дения В. І. Леніна, в ході
которої будуть організовані
и проведено торжественные
собрання, митинги, візложе-
ні цветов к пам'ятнику В. І.
Леніна. Ленінські іменні
стипендіати, студенти ОГУ
примуть участь в районном
слеті отлиничников, а 23 кві-
тня зустріться з членами бю-
ро Одесского обкома ЛКСМ
України; колектив художе-
ственної самодеяльности і
актив молодежних организа-
цій іноземних учасників
22 квітня посетят совхоз-тех-
нікум Петровка, Комінтерновського
района.

Комітет комсомола реко-
мендує провести в ході Не-

отовності захищати великі
завоювання соціалізму.

Підвищувати дієвість кон-
тролю Рад народних депу-
татів за роботою органів управ-
ління. Добиватися, щоб Ради
вимогливо і об'єктивно оці-
нювали діяльність службових
осіб і господарських керівни-
ків усіх рівнів, більше уваги
приділяти реалізації наказів
виборців, удосконаленню і
скороченню адміністратив-
ного апарату, зміцненню пра-
вопорядку, підприємству
авторитету законів Радянської
влади.

Необхідно поліпшувати
практику підготовки і прове-
дення сесій Рад, засідань
виконавчих комітетів і по-
стійних комісій, повніше ви-
користовувати їх для роз-
криття наявних резервів,
критики недоліків, вироблен-
ня всебічно обґрунтovanих рі-
шень. Ширше застосовувати
депутацькі запити. Наполег-
ливо викорінювати факти
формалізму, всемірно змі-
цювати зв'язки Рад з масами.

3. Партийним комітетам по-
ліпшувати добір, розстанов-
ку і виховання радянських
кадрів, забезпечувати чітке
розмежування функцій пар-
тійних і радянських органів.
Підвищувати вимогливість
до комуністів, обраних депу-
татами Рад. Комуністи пок-
ликані бути прикладом уви-
конанні депутатських об-
'язків, уважного ставлення
до залітів трудящих, згурто-
вати навколо себе всіх на-
родних обранців, стимулюва-
ти і спрямовувати їх творчу
ініціативу. Наполегливо роз-
вивати активність партійних
груп і партійних організацій
у Радах та їх виконавчих ор-
ганах.

Пленум ЦК КПРС вважає,
що розвиток усіх сторін ді-
яльності Верховних і місце-
вих Рад народних депутатів,
неухильне здійснення ними
ленінського принципу єдності
законодавства, управління і
контроль, широке зачленення
мільйонів трудящих до зайн-
тересованого управління
справами держави є надзви-
чайно важливим загальнопар-
тійним завданням.

ПРО ОСНОВНІ НАПРЯМИ РЕФОРМИ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ШКОЛИ

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

4. Міністерству освіти СРСР, Державному комітету СРСР по професійно-технічній освіті, Міністерству вищої і середньої спеціальної освіти СРСР розробити і здійснити комплексні заходи по реалізації «Основних напрямів реформи загальноосвітньої і професійної школи». Рішуче зживати вузовідомчий підхід до справи, прояви формалізму і бюрократизму в керівництві народною освітою, вдосконалювати стиль роботи. Більше виявляти ініціативи, наполегливості і діловитості у вирішенні всіх життєвих питань діяльності школи. Приділити особливу увагу роботі з директорами шкіл і профтехучищ. Підвищити рівень підготовки педагогічних кадрів, удосконалити систему підвищення кваліфікації і атестації викладачів.

З метою поліпшення керівництва загальноосвітньою і професійною школою, проведення одної державної політики в галузі освіти і виховання молодих поколінь створити міжвидомчі комісії по народній освіті при Раді Міністрів СРСР, Радах Міністрів союзних і автоном-

них республік, виконкомах країнових і обласних, міських і районних Радах народних депутатів. Раді Міністрів СРСР у тримісячний строк розробити положення про комісії.

5. Радам Міністрів союзних і автономних республік, виконкомам місцевих Рад народних депутатів підвищити рівень керівництва народною освітою. Змінювати матеріальну базу освіти, забезпечити своєчасне виконання планів будівництва шкіл і профтехучищ, ремонту шкільних будинків і споруд, поповнити постачання школам необхідного інвентаря, навчально-наочних посібників. Виявляти постійну турботу про педагогічні кадри, поповнення умов їх праці і побуту.

З метою кращої постановки трудового навчання, виховання, професійної орієнтації учнів закріпити за кожною школою і профтехучищем базове підприємство, організацію, установу.

6. Міністерствам і відомствам СРСР і союзних республік створювати необхідні умови для трудового навчання учнів на підвідомчих підприємствах, в організаціях і установах. Для цієї мети відділяти устаткування, робочі

місця, кваліфіковані кадри, сировину і матеріали, забезпечити чітку організацію праці учнів. Керівники базових підприємств поряд з директорами навчальних закладів несуть особисту відповідальність за трудове навчання школярів, безпечні умови їх праці.

7. ЦК ВЛКСМ, комсомольським органам на місцях вжити заходів по докорінному поліпшенню діяльності комсомольських організацій у загальноосвітніх школах, професійно-технічних училищах і технікумах. Центр ваги організаторської і виховної роботи перенести безпосередньо в школу і клас. Допомагати вчителям у навчально-виховній роботі, будувати роботу комсомольських організацій шкіл на засадах самодіяльності. Всі зусилля повинні бути зосереджені на тому, щоб виховувати переконаних борців за комунізм, патріотів інтернаціоналістів, приспілювати учням високі громадянські і моральні якості, колективізм, працьовитість, відповідальне ставлення до навчання, непримиренність до чужих нашому способові життя поглядів і смаків. Крапле готовувати учнівську

молодь до вступу в комсомол.

Комітетам комсомолу більше уваги приділяти жовтневим, пionerським організаціям, брати активну участь в організації виховної роботи в позашкільних закладах і за місцем проживання дітей та підлітків, підтримувати корисні починання й ініціативу учнів. Удосконалювати роботу з молодими вчителями і пionerвожатими.

8. ВЦРПС, ЦК профспілок, місцевим профспілковим органам всемірно поспішувати роботу профспілкових організацій навчальних закладів, підвищувати їх роль у розвитку творчої ініціативи і активності педагогічних колективів, сприяти поширенню передового досвіду. Дбати про поліпшення умов праці і відпочинку, культурного обслуговування, санаторного лікування педагогів. Удосконалювати діяльність пionerських таборів, тaborів праці і відпочинку, трудових об'єднань школярів. Ефективніше використовувати для роботи з дітьми наявну матеріальну базу — палаци культури, клуби, бібліотеки, спортивні споруди.

9. Редакціям центральних, республіканських, місцевих

газет і журналів, телебачення і радіомовлення широко розяснювати трудящим високі цілі і гуманістичний смисл реформи, показувати її значення для всебічного прогресу нашого суспільства. Систематично висвітлювати роботу партійних і радянських органів по реалізації реформи загальноосвітньої і професійної школи, пропагувати кращий досвід партійних організацій і колективів навчальних закладів, самовіддану працю рідяного вчительства.

Велику допомогу школі в комуністичному вихованні учнівської молоді покликані подавати творчі спілки, письменники, художники, композитори, діячі театру і кіно, працівники закладів культури.

Пленум ЦК КПРС висловлює тверду впевненість, що здійснення реформи загальноосвітньої і професійної школи стане кровною справою всієї партії і народу, сприятиме дальшому поліпшенню навчання і комуністичного виховання підростаючих поколінь, прискоренню економічного і соціального прогресу нашого суспільства.

У ПІДСЕКЦІЇ НАУКОВОГО КОМУНІЗМУ

На високому організаційному, ідейно-теоретичному та науковому рівні пройшло засідання підсекції наукового комунізму 40-ї звітної студентської наукової конференції, присвяченої 40-річниці звільнення Одеси від фашистських загарбників.

Змістовністю відзначалися доповіді студенток V курсу філологічного факультету (українське відділення) Н. Підкови «Керівна роль КПРС у розвинутому соціалістичному суспільстві» (науковий керівник старший викладач В. М. Ковалчук) та V курсу геолого-географічного факультету Г. Глушченко «Сучасна ідеологічна боротьба та молодь» (науковий керівник доцент А. Л. Молчанова). Проблемам ідеологічної обробки молоді в капіталістичних країнах була присвячена доповідь студента V курсу філологічного факультету О. Мушинського (науковий керівник ст. викладач М. М. Чистякова).

Ідеологічним диверсіям проти країн соціалізму були присвячені виступи студентів V курсу фізичного факультету А. Даховського та Гансалеса Хорхе (Куба) під науковим керівництвом доцента Ф. В. Резніка.

Значний інтерес викликала доповідь студента V курсу історичного факультету О. Ковальова «Духовна криза американського суспільства» (науковий керівник доцент В. В. Попков) та інші.

В заключному слові виконуючий обов'язки завідувача кафедри наукового комунізму доцент К. І. Савицький відзначив грунтівність доповідей, побажав учасникам конференції подальших успіхів в науковій роботі. За активну участь в науковій студентській конференції та роботі наукового студентського товариства країним студентам-науковцям були вручені грамоти комітету комсомолу університету.

В. СИВОЛОГА,
асистент кафедри
наукового комунізму.

XXXIV ЗВІТНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

В Одеському державному університеті закінчилася свою роботу XXXIV звітна наукова конференція професорсько-викладацького складу за підсумками науково-дослідної роботи за 1983 рік.

9 квітня у Великому актовому залі університету відбулося пленарне засідання конференції.

З доповіддю про підсумки виконання плану науково-дослідних робіт III року XI п'ятирічки і завдання підрозділів університету в світлі рішення ХХVI з'їзду КПРС, грудневого (1983 р.) і лютневого (1984 р.) Пленумів ЦК КПРС виступив проректор університету з наукової роботи, професор І. П. Зелінський.

Учасник визволення Одеси, доцент кафедри політекономії К. М. Симоненко розповів про подвиги оборонців Одеси, героїчних підпільників, про визначну операцію по визволенню нашого міста від фашистських загарбників.

Присутні вшанували пам'ять полеглих вставанням і хвилиною мовчання.

Лауреат Державної премії УРСР, голівний технолог заводу Одескабель Г. І. Яценко в своїй доповіді торкнувся питань з'язку науковців з виробництвом. Розповів про багаторічне співробітництво учених Інституту фізики ОДУ з колективом заводу Одескабель, наслідком якого були розробка і впровадження фізичних засобів неруйнівного контролю волочильного виробництва в кабельній промисловості. Ця робота набула високого громадського визнання в країні, її виконавці були нагороджені Державною премією УРСР в галузі науки і техніки 1983 року.

Закінчилось пленарне засідання конференції виступом професора І. М. Дузя, присвячена 170-річчю з дня народження Тараса Григоровича Шевченка.

Секційні засідання по секціях проблем вищої школи, соціально-економічних проблем, історичних досліджень, філологічних наук, романо-германських мов, юридичних наук, хіміко-технологічних досліджень, фізичних наук, досліджені з класичної і прикладної математики, геолого-географічних досліджень, біологічних досліджень і відповідних підсекціях проходили протягом 10, 11, 12 квітня на факультетах і кафедрах університету.

С НАЙВЫШЕЙ ОТДАЧЕЙ

І. ЗЕЛИНСКИЙ,

проректор ОГУ.

Общий объем научно-исследовательских работ в 1983 году выполнен на 9,7 млн. руб. Это на 1,5 млн. больше, чем в 1982 г., впереди нас Харьковский университет — 15,8 млн. руб. и Киевский — 14 млн. руб.

Полученный экономический эффект от внедрения результатов НИР в народное хозяйство составляет 14 млн. руб. Это на 3 млн. больше, чем в 1982 г.

Отношение экономического эффекта к целевым ассигнованиям на НИР, т. е. прибыль на каждый затраченный рубль составляет

В решение этой задачи в 1983 году определенный вклад внес и коллектив нашего университета.

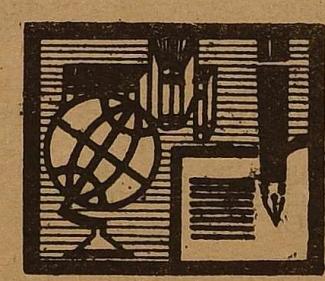
С каждым годом растет число дипломных проектов, находящих применение в народном хозяйстве.

В 1982 году выполнено более 200 так называемых реальных дипломных работ, а в 1983 году их было 489.

Таким образом, процесс обучения студентов приближается к переднему краю научно-технического прогресса, запросам народного хозяйства.

Вместе с тем, было бы неправильно переоценивать достигнутое. Успехи минувшего года не должны заслонять ни прошлых недоработок, ни сложных задач будущего.

А откровенно говоря, недо-

РАБОТЫ ИЛЬЧА В МИНИАТЮРНЫХ ИЗДАНИЯХ

Тематика миниатюрных книг, издаваемых в нашей стране, самая разнообразная. С особой любовью и поэтическим мастерством издается миниатюрная Лениниана, начало которой было положено в 1969—1970 годах.

В этот период были изданы сборники работ В. И. Ленина «Вопросы строительства коммунизма», включающие работы периода 1917—1923 годов, «Очередные задачи Советской власти», «Задачи Союзов молодежи», «О государстве» и многие другие.

Довольно полно представлена в миниатюрных изданиях жизнь и деятельность Владимира Ильича. Среди них фотоальбом «Вечно живой» и сборник стихов советских поэтов, посвященных вождю революции.

Проблеме комплексного изучения и многогранного раскрытия темы: «В. И. Ленин и Пермский край» служит библиотечка «Пермская Лениниана», вышедшая в свет последовательно в 1978, 1979 и 1981 годах.

«Пермская Лениниана», состоящая из 21 томика, рассказывает читателям о многогранной деятельности В. И. Ленина и его связи с Пермским краем.

Наряду с документами, поданными Владимиром Ильичем, читатель знакомится с письмами рабочих В. И. Ленину, с очерками о соратниках Ильича: Артеме (Ф. Сергееве), Я. М. Сверд-

лове, Р. М. Землячке, Е. Ярославском, работавших на Урале по заданию Владимира Ильгита и ЦК партии.

В состав библиотеки вошли стихи советских поэтов о вожде, революции, сказания и песни о В. И. Ленине, отражающие лучшие традиции фольклора народов Урала и много других материалов.

Диплома первой степени на XI Всесоюзном конкурсе был удостоен альбом «Ленин. Намятные медали», изданный в 1969 году. В нем даны репродукции и описания почти всех медалей и жетонов, запечатлевших образ Ленина Московским монетным двором, начиная с 1917 по 1969 год.

Благодарная тема для книг-малюток — поэтические произведения, посвященные В. И. Ленину. Неоднократно в миниатюрном издании выпускались стихи и очерки советских поэтов и писателей о Владимире Ильиче и среди них поэма В. В. Маяковского «В. И. Ленин» в оформлении художника Д. С. Бистрицкого.

Наиболее полно представлена миниатюрная Лениниана из фондов научной библиотеки университета. Эти замечательные по содержанию и оформлению книжки-малютки можно увидеть на выставке в отделе редких книг университетской библиотеки.

Н. АРГИРОПУЛО,
библиограф
научной библиотеки.

В УМОВАХ подального загострення ідеологічної боротьби, коли хазяї Білого дому намагаються перенести ідеологічне протиборство у сферу військову, у руслі «холодної війни», зростає значення контрпропаганди, активної, бойової, дієвої. Виступаючи на червневому (1983 р.) Пленумі ЦК КПРС, К. У. Черненко поставив завдання «широко розгорнути наступальну контрпропагандистську роботу не тільки на міжнародній арені, а й всередині країни».

На історичному факультеті цій ділянці приділяється чимала увага. Специфіка ідеологічного факультету обумовлює два головні напрямки. По-перше, це підготовка кадрів контрпропагандистів, по-друге, широка участь у цій роботі як викладачів, так і студентів.

Потрібні навики боротьби з буржуазною ідеологією, уміння розвинувати міфи буржуазної пропаганди, давати відсіч сучасним фальсифікаторам історії відробляються вже у процесі виконання учбового плану, на лекціях та семінарських заняттях, у ході учбових та виробничих практик, під час виконання індивідуальних завдань з СПП. Цій справі допомагають і спеціальні курси, які ведуть викладачі суспільних наук: професор Н. О. Пільгуй, доценти В. В. Попков, Л. І. Кормич, Ю. І. Сурай, викладач факультету професор П. Й. Кашиковський, доценти Н. І. Калюжко та А. І. Балобаєв: «Актуальні проблеми ідеологічної боротьби на сучасному етапі», «Сучасний католицизм та його реакція на сучасність», спецкурси по критиці антикомуністичних концепцій суспільного розвитку, буржуазних фальсифікаторів історії та політики КПРС, сучасних буржуазних, реформістських та ревізіоністських теорій соціалізму, ідейних основ українського буржуазного націоналізму.

Вже рік на факультеті працює клуб контрпропагандистів історична наука в ідеологічному наступі», яким керує проф. М. Ю. Раковський. Засідання клубу проводилися на факультеті у Домі політпросвіти. Перед трудачими та студентами виступили вчені факультету та інших вузів міста, які піддавали критичному аналізу праці радянологів, викривали методи буржуазної пропаганди, сучасні псевдоконцепції міжнародного розвитку, міфи про радянську військову загрозу, «міжнародний комуністичний тероризм», фальсифікації історії соціалістичного будівництва, Великої Вітчизняної війни тощо.

На одному з засідань клубу перед студентами виступив доцент кафедри філософії технологічного інституту ім. М. В. Ломоносова Г. Л. Баканурський, автор книги «Ложні доктрини, реакци-

ЗАРПЛАТУ НАЧИСЛЯЕТ ЭВМ

Применение автоматизированных систем управления, в частности, использование ЭВМ в сфере управления вузов, прочно вошло в народное хозяйство страны.

В 1983 г. бухгалтерия и ВЦ университета, проанализировав опыт других организаций и вузов страны, выполнили целый комплекс подготовительных работ по автоматизации начисления и учета заработной платы сотрудникам, оплата труда которых осуществляется повременно.

В дальнейшем планируется расширить имеющуюся систему начисления заработной платы работающим по совместительству и хоздоговорным темам, производить расчет по составлению ведомостей для удержания профсоюзных взносов и т. д.

В соответствии с планом внедрения, утвержденным ректором университета, в первом квартале 1984 г. произведена опытная эксплуатация подсистемы в рабочем режиме, а с II квартала начата ее промышленная эксплуатация.

Автоматизированная система расчета и начисления заработной платы предполагает полное выполнение всех функций расчетной части бухгалтерии на ЭВМ. За сотрудниками же расчетной части остается техническая работа по оформлению информации для ввода в ЭВМ и выходной информации из ЭВМ, ведомостей, и, конечно, непосредственная работа с сотрудниками.

Расчетная часть начисления заработной платы, выполняемая на ЭВМ, включает в себя расчеты больничных листов и отпусков, необходимые удержания, перерасчеты, связанные с измене-

нием информации, и производится только на основании данных, поступающих в бухгалтерию.

Система предусматривает до двух основных расчетов в месяц и до 30 промежуточных расчетов. Но не чаще одного раза в день.

На промежуточном расчете автоматически учитываются сотрудники, зарплата которых начисляется заранее (очередной или декретный отпуск, отпуск для сдачи экзаменов и т. п.). Сотрудник, которому зарплата рассчитана досрочно, в основном расчете участвовать не будет.

При расчете в первую половину месяца и при условии, что на сотрудника не подавалась информация, которая могла бы повлиять на выплату (изменение оклада, больничные листы, в том числе со 100%-ой оплатой по ним, единовременные начисления, сведения о перечислениях и т. п.), происходит начисление аванса, который составляет половину оклада (за вычетом налогов и половины предполагаемых начислений). Иными словами, аванс составляет 40 процентов от основного оклада (при отсутствии информации об изменениях). Если же в первую половину месяца на сотрудника подавалась упомянутая информация, или ранее он был рассчитан вперед, и при этом были оплачены один или более дней этого месяца, то начисление зарплаты осуществляется с учетом проработанного времени.

Во вторую половину месяца зарплата всегда начисляется по рабочим дням. При этом значительно повышаются требования к руководителям и табельщикам подразделений, по срокам и качеству проработанного времени.

После расчета зарплаты всегда начисляется по рабочим дням. При этом значительно повышаются требования к руководителям и табельщикам подразделений, по срокам и качеству проработанного времени.

Другая группа студентів працює над темами, які найбільш потрібні сьогодні в молодіжній аудиторії: Модель ідеологічної боротьби. Кіно в боротьбі ідей, Релігія та ін.

Друга група студентів працює над темами, які найбільш потрібні сьогодні в молодіжній аудиторії: Модель ідеологічної боротьби. Кіно в боротьбі ідей, Релігія та ін.

Активізувалася лекційна робота і викладачів факультету з контрпропагандистської тематики. Професори М. Ю. Раковський, П. Й. Кашиковський, С. І. Аппатов, доценти Д. П. Урсу, Н. І. Каюжко, А. І. Балобаєв, Ф. О. Самойлов, В. С. Михайлук, О. В. Гонтар читають лекції з питань ідеологічної боротьби, міжнародних відносин, атеїзму, критики радянолітів, українського буржуазного націоналізму та сіонізму тощо.

На ФПК викладачів середніх спеціальних учбових закладів при університеті автором цих рядків читається спецкурс «Критика буржуазних фальсифікаторів історії радянського суспільства в країні». На ФПК викладачів середніх спеціальних учбових закладів при університеті автором цих рядків читається спецкурс «Критика буржуазних фальсифікаторів історії радянського суспільства в країні».

ву оформления таблицы учета рабочего времени.

Больничный лист рассчитывается по рабочим дням исходя из оклада на начало больничного листа, увеличенного на среднегодовой добавок за прошлый год по отношению к исходной дате больничного листа.

При расчете основного или учетного отпуска вычисляется среднемесячный заработка за последние 12 месяцев предшествующих исходной дате. После этого среднемесячный заработка (среднемесячный, деленный на 25,4), умножается на количество рабочих дней в отпуске.

Налоги сотрудников взимаются с заработка предыдущего месяца в соответствии с установленными правилами налоговых ложений.

При выдаче денег сотруднику через кассу в ведомости указывается сумма выплаты, округленная до рубля в меньшую сторону. Иными словами, для упрощения работы кассиров копейки накапливаются в ЭВМ, и, как только они составят полный рубль, будут включены в ведомость на выплату. Естественно, к увольняемым сотрудникам это не относится.

Таковы основные положения внедренной системы автоматизированного начисления заработной платы.

Работники бухгалтерии и вычислительного центра всегда готовы с особой щадливостью и вниманием рассматривать все возникающие вопросы, оперативно их устранять, давать исчерпывающие консультации.

Н. ПЕРЕКІТНИЙ,
главний бухгалтер ОГУ,
В. КОСТОГРЫЗ,
директор ВЦ ОГУ.

рсі історії СРСР». Відповідна тема читається на курсах підвищення кваліфікації вчителів середніх шкіл області.

У лютому цього року було проведено конференцію слухачів ФПК на цю ж тему. Готується відповідна методична розробка. окремі проблеми стали темами випускних робіт.

Так, викладачі Білгород-Дністровського та Петровського сільськогосподарських технікумів Е. М. Низовський та Л. Г. Манжелей на основі власного досвіду викладання написали методичну розробку по критиці буржуазних фальсифікацій історії громадянської війни, іноземної військової інтервенції та соціалістичного будівництва на уроках історії СРСР, викладач Ірпенського індустріального технікуму В. Даниленко — роботу по критиці буржуазних фальсифікаторів утворення СРСР, викладач Першомайського педучила В. А. Смирний — роботу «Викриття буржуазних фальсифікацій Великої Вітчизняної війни радянського народу на уроках історії СРСР».

Відсутність відповідної методичної літератури з цією тематикою студенти будуть виступати наприкінці цього та на початку наступного навчального року.

Активізувалася лекційна робота і викладачів факультету з контрпропагандистської тематики. Професори М. Ю. Раковський, П. Й. Кашиковський, С. І. Аппатов, доценти Д. П. Урсу, Н. І. Каюжко, А. І. Балобаєв, Ф. О. Самойлов, В. С. Михайлук, О. В. Гонтар читають лекції з питань ідеологічної боротьби, міжнародних відносин, атеїзму, критики радянолітів, українського буржуазного націоналізму та сіонізму тощо.

На ФПК викладачів середніх спеціальних учбових закладів при університеті автором цих рядків читається спецкурс «Критика буржуазних фальсифікаторів історії радянського суспільства в країні».

Кадри контрпропаганди

мою аудиторією. Підготовку до цієї роботи ряд студентів молодших курсів проходить на відповідному відділі факультету суспільних професій.

На початку цього року партбюро факультету вирішило створити дві групи студентів-лекторів з контрпропагандистською тематикою для виступів перед старшокласниками школ міста. Першу групу було створено з студентів III—V курсів, які виступали з доповідями на республіканські наукові конференції. Тематика цієї групи присвячена 40-річчю Перемоги і розвинчанню буржуазних фальсифікаторів історії другої світової та Великої Вітчизняної війни.

Зі студентами було проведено семінар про завдання та особливості контрпропагандистських виступів, викладачами факультету проаналізовані тези їх доповідей. Вже відбулися перші виступи. Так,

гія та молодь, Два світи — два способи життя, Форми та методи буржуазної пропаганди та ін. З цією тематикою студенти будуть виступати наприкінці цього та на початку наступного навчального року.

Активізувалася лекційна робота і викладачів факультету з контрпропагандистської тематики. Професори М. Ю. Раковський, П. Й. Кашиковський, С. І. Аппатов, доценти Д. П. Урсу, Н. І. Каюжко, А. І. Балобаєв, Ф. О. Самойлов, В. С. Михайлук, О. В. Гонтар читають лекції з питань ідеологічної боротьби, міжнародних відносин, атеїзму, критики радянолітів, українського буржуазного націоналізму та сіонізму тощо.

На ФПК викладачів середніх спеціальних учбових закладів при університеті автором цих рядків читається спецкурс «Критика буржуазних фальсифікаторів історії радянського суспільства в країні».

О. ГОНТАР,
доцент,
кафедри історії СРСР,
зам. секретаря партбюро
факультету по ідеологічній
роботі.

ГОГОЛЬ И ПУШКИН

У квітні цього року ми вшановуємо пам'ять великого письменника землі російської Миколи Васильовича Гоголя. В нашому місті, де письменник побував двічі, відбудеться наукова творча конференція «Гоголь і Україна, Гоголь і Одеса».

Конференція проходитиме в багатьох культурних центрах нашого міста, — на філологічному факультеті Одеського державного університету, в обласній організації товариства «Знання», в музеї «Квартира О. С. Пушкіна», в Одеському літературному музеї, в Одеській державній консерваторії ім. А. В. Нежданової, в військовій частині, в Одеському будинку вчених з 11 по 15 квітня. На кожному засіданні виступатимуть з доповідями учени Одеського університету — А. О. Слюсар, І. М. Дузь, П. Т. Маркушевський, М. А. Левченко, А. В. Недзвідський, В. П. Дроздовський, В. В. Фащенко. Гоголівське свято в Одесі розпочато.

«ЗНАВЕЦЬ СЕРЦЯ
ЛЮДСЬКОГО»

Важко нині знайти в нашій країні людину, яка в тій чи іншій мірі не зустрічалася б з великим письменником, читаючи його твори та критичні матеріали про них, відвідуючи спектаклі професійних та самодіяльних колективів, кінотеатри, літературно-мистецькі лекції. Його слово ззвучить по радіо, телебаченню. А найпаче запам'ятовується почуте і побачене в шкільному віці. Як багато тут важить шире слово мудрого наставника-чителя...

Творчість великого письменника-реаліста, що становить цілу епоху в історії російської літератури, сповнена незгасимою любов'ю до Вітчизни, гострим викриттям феодально-кріпосницького ладу, морального розкладу панівних верств. За глибоким переконанням В. Белінського, передова Росія бачила в авторів «Мертвих душ» і «Ревізора» свою «надію, честь і славу, одного з великих вождів на шляху свідомості, розвитку і прогресу».

Володимир Ілліч Ленін неодноразово звертався до творчості письменника, до його містичних образів, при допомозі яких він переконливіше і дошкільнише викривав і засуджував все вороже трудовому люду.

Гоголівський ювілей для Одеси ще й тим значиміший, що великий гуманіст був в Одесі, жив тут і працював над другим томом «Мертвих душ». Навколо нього створилося коло людей, з якими він охоче спілкувався. Це були літератори, артисти, вчені, серед них — брат Олександра Пушкіна, близька знайома Тараса Шевченка Варвара Репіна. Це їй написав великий Кобзар з Оренбурга: «Перед Гоголем треба схилятися, як перед людиною, обдарованою найглибшим умом і найніжнішою любов'ю до людей!... Справжній знавець серця людського. Наймудріший філософ! І найвеличніший поет повинен схилятися перед ним, як перед людинолюбцем... Я ніколи не перестану шкодувати, що мені не пощастило познайомитися особисто з Гоголем». Шевченко просить переслати йому в Оренбург «Мертві душі». Ця книга, за зізнанням поета-засланця, буде для нього другом в його самотності. «Надішліть, Варваро Миколаївно, заради бор-

П. МАРКУШЕВСЬКИЙ,
доцент,
кандидат філологічних
наук.

270000, Одеса-центр, вул.
П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ПИШТЬ НАМ:

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії,

24.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13,
внутрішній 841 (з міста 206-841).

«За наукові кадри», орган парткома, ректората, профкомов і комітета комсомола Одеського державного університета ім. Мечникова. (На українському языку).

Друк. тип. «Чорноморська комуна» Одеського об'єму КП України, вул. Пушкінська, 32. Тираж 1000 прим. Обсяг 0,5 аркуша формату газети «Правда». Зам. № 5286.

«Ничого не предпринимал, ничего не писал я бѣз его совета. Все, что есть у меня хорошего, всем этим я обязан ему» — писал Н. В. Гоголь из Рима. М. Погодин, делясь с ним горем по поводу смерти А. С. Пушкина. Эти слова не нуждаются в комментарии. Со школьных лет, с первого знакомства с произведениями Гоголя, мы ощущаем общность взглядов, чувств и настроений двух самых замечательных деятелей русской литературы, современников и единомышленников — А. С. Пушкина и Н. В. Гоголя.

Реже вспоминается рассказ А. С. Данилевского, который был вместе с Гоголем в Париже, когда туда пришла весть о гибели Пушкина: «Ты знаешь, как я любил твою мать, но если бы я потерял даже ее, я не мог быть так огорчен, как теперь». Эти слова, сказанные самому близкому другу юношеских лет в минуту потрясения передают чувство глубокого горя, пережитого при известии о смерти друга, учителя, гения. Многие тома исследователей истории русской литературы посвящены вопросам взаимодействия Пушкина и Гоголя. Усилиями биографов мы точно знаем и дату их первой встречи, и тексты сохранившихся писем, и все случаи участия не только в создании осуществленных, но и неосуществленных, едва задуманных творений. И все же всякий раз обращаясь к их судьбам, нам хочется проследить, ранее не замеченные нити, которые связали их творчество, их биографии. И если не находим их

в фактах непосредственного общения, стремимся продолжить поиски во времена, предшествовавшие их знакомству, или продолжавшиеся после смерти Пушкина.

Сколько мыслей пробуждает письмо 15-летнего воспитанника нежинской гимназии Николи Гоголя отцу: «Вы писали про одну новую балладу и про Пушкина поэму «Онегина», то прошу Вас, нельзя ли мне их прислать? Еще нет ли у Вас каких-нибудь стихов? то и те пришлите» (сентябрь—октябрь, 1824 г.).

В этих трогательных, романтических просьбах, написанных за семь лет до первой встречи писателей, уже выражена заинтересованность творчеством только еще входившего в литературу Пушкина. Можно ли сомневаться в том, что когда в страшные предсмертные дни религиозный фанатик и мракобес Матвей Константиновский потребовал от Гоголя отречения не только от обличающих пороки действительности творений, но и от Пушкина, умиравший Гоголь испытал одно из самых тяжких и горьких переживаний.

О чепреходящем и определяющем влиянии Пушкина на Гоголя свидетельствуют и другие факты, связанные с творческой или личной судьбой великого сатирика.

Гоголь дважды побывал в Одесе. Первый раз весной 1848 года, возвращаясь на Родину после поездки в Иерусалим. Две недели, проведенные в одесском карантине, и беглое знакомство с городом вряд ли оставили бы глубокое впечатление в

его душе, если бы здесь он не встретил близких ему по взгляду и настроениям людей. И когда через два года он будет решать, где провести зиму, которая пугала его в Петербурге, он выберет Одесу. Несомненно при этом учитывался благодатный одесский климат и репутация Одессы как города европейского, но не меньшую роль сыграло и то, что уже тогда Одесса была крупным культурным центром юга России. Круг одесских знакомых писателя не так уж обширен. Большой, разуверившийся в своих силах писатель сторонился общества, старался оставаться незамеченным. Исключение составляла одесская театральная труппа.

Все, кому посчастливилось встречаться с Гоголем в Одессе, единодушны во мнении, что самым близким его приятелем был живший тогда в нашем городе и служивший в одесской таможне брат великого поэта Лев Сергеевич Пушкин. Дом Льва Пушкина в Одессе был своеобразным литературным салоном, где собирались писатели, художники, актеры. Гоголь чувствовал себя среди них естественно и непринужденно. Этот на первый взгляд малозначительный факт служит еще одним подтверждением того, что все, связанное с памятью о великом друге и учителе, для Гоголя в продолжение всей его жизни оставалось самым значительным и необходимым.

Н. ОСТРОВСКАЯ,
зав. музея-квартирою
А. С. Пушкина.

Гоголевский

фонд литературного музея

Известно, что Н. В. Гоголь дважды посетил Одесу — в 1848 году проездом и в 1850—1851 годах прожил здесь пять месяцев. Здесь он продолжал работу над вторым томом «Мертвых душ», встречался с местными литераторами, преподавателями Ришельевского лицей, актерами драматической труппы. Пребывание Гоголя в Одессе было важнейшим событием в культурной и литературной жизни города. Один из одесских исследователей темы «Гоголь и Одесса» А. Маркевич в начале нашего столетия писал: «Если в жизни этого великого писателя Одесса и не проявила себя таким значением, как в жизни Пушкина, то все же в Одессе Гоголь немало потрудился над своими произведениями. Наконец... эпизод пребывания Гоголя в нашем городе интересен для истории одесского общества».

В экспозиции создающегося в Одесе литературного музея, в зале, отражающем литературную историю города 1830—1850 годов, ведущее место займут материалы, посвященные одесскому периоду жизни Н. В. Гоголя, его связям с Одессою. Около 200 экспонатов гоголевского фонда — таков результат собирательской работы научных сотрудников музея.

Особый интерес представляют воспоминания одесских знакомых писателя, его современников — ведь в основном по этим воспоминаниям мы можем проследить его круг общения, можем утверждать, что здесь он писал

второй том «Мертвых душ», главы поэмы некоторым своим знакомым — одесситам. Воспоминания о Гоголе оставили живущие в Одессе литераторы А. С. Стурдза и М. Д. Мизко, секретарь Стурдзы Неводчиков, князя Варвара Николаевна Репнина и ее брат князь Василий Репнин, воспитательница детей князя Екатерины Хитрово, одесский журналист М. В. Тройницкий, студент Ришельевского лицея Деминитура, актер одесской драматической труппы Толченов и др. В музее собраны публикации этих воспоминаний в дореволюционных журналах и сборниках, в том числе и в «Записках императорского Новороссийского университета».

Значительную часть музеиной коллекции составляют редкие издания сочинений Гоголя — свыше 100 томов. В их числе и прижизненные издания — «Ревизор», «Русские повести Николая Гоголя», вышедшие в Париже в 1845 году на французском языке и др.

Рукопись второго тома «Мертвых душ» была сожжена писателем за 9 дней до смерти. До нас дошли лишь пять черновых глав второго тома, впервые изданные через три года после смерти писателя. В музее хранится и эта уникальная книга. Будет представлен в экспозиции и такой редчайший экспонат, как рукописный список второго тома поэмы, переписанный в Одесе неизвестным почитателем Гоголя и датируемый 1855 годом. Интересно, что второй том вы-

шел из печати лишь за месяц до даты составления списка. Изучение текста, в котором имеются многочисленные неточности, искажения, дает основание предположить, что переписчик списывал текст не с книги, а с другого списка.

Большую ценность представляют и исследования творчества Гоголя, выходившие в Одессе во второй половине XIX — начале XX веков.

В музее хранится пять таких изданий, полученных в дар, и мы надеемся, что музейное собрание пополнится и другими редкими одесскими изданиями.

Многочисленные публикации, рассказывающие о связях Гоголя с нашим городом, были помещены в одесских газетах к 100-летию со дня рождения писателя в 1909 г. В музее есть юбилейные гоголевские номера «Одесских новостей» и «Одесского листка», другие юбилейные материалы.

Значительную часть гоголевского фонда составляют изобразительные материалы — иллюстрации и произведения Гоголя, редкие старинные репродукции, альбомы.

Скоро музей откроется и посетители смогут расширить свое представление о пребывании великого русского писателя в Одессе.

Л. ОРИШАКА,
ст. научный сотрудник
ОГЛМ.

В. о. редактора
I. МОСКАЛЕНКО.

телефони: міський 23-84-13,
внутрішній 841 (з міста 206-841).